

Bakalářská práce

Autor: **Jindřich Houška**

Název: **Terapeutická komunita Mýto a její vliv na sociální fungování klientů s duševním onemocněním, zejména schizofrenií**

Obhajoba červen 2013

Posudek oponenta:

Zvolené téma práce koresponduje s profilem studovaného oboru, i když jeho formulace pro název práce by mohla mít stručnější formu. Autor v úvodu práce uvádí motivaci k jeho výběru, uvádí cíl práce a její strukturu. Cílem je porovnat a vyhodnotit názory a stanoviska klientů TK Mýto z hlediska sociálního fungování; zjistit, zda došlo u klientů k žádoucím změnám v různých oblastech sociálního fungování. Při vlastním zpracování autor napřed popisuje onemocnění schizofrenií, popis je srozumitelný, strukturovaný vychází patrně z relevantní literatury. Otázkou je jen kritérium pro uvádění fakta – co vše musím vědět, mám-li naplnit vytyčený cíl? Z formálního hlediska asi není příliš šikovné začínat text pod nadpisem citátem (1.5 a jinde). Druhá kapitola se věnuje terapeutické komunitě, zde mám zásadní formální připomínku – proč autor píše neustále Terapeutická s velkým T – a to dokonce když odkazuje na zákon (s. 14), v němž je ovšem malé písmeno. A když už odkazuje na zákon, pak by bylo zdvořilé uvést paragraf. Autor několikrát opakovaně uvádí, že v české literatuře není dostatek literatury o TK pro psychicky nemocné, sám našel jen Kratochvíla. To považuji za jednu ze zásadních výhrad – domnívám se, že pokud autor chtěl psát o TK obecně (což činí) tak neměl pominout: Yalom, Teorie a praxe skupinové psychoterapie, Hradec Králové 1999; zde najde i texty k dané problematice. Kromě této zásadní publikace pak mohou ještě namátkou uvést Behr/Hearstová, Skupinově-analytická psychoterapie, Praha 2007, kde najde také poznámky ke skupinové terapii psychotických pacientů. Celkově tedy autorův text o TK nepovažuji sám o sobě za špatný, ale jeho nedostatkem je, že je založen jen na jedné knize (Kratochvíl). Za zásadně nedostatečnou rešerši považuji neuvedení bakalářské práce obhájené na TF JU 2012 pod názvem Terapeutická komunita pro lidi se schizofrenií, která se týká stejného zařízení TK Mýto (a obsahuje strukturově – nikoliv obsahově některé stejné pasáže). K vyjádření, že TK pro duševně nemocné přebírá model TK pro pacienty se závislostmi (s. 18), bych dodal, že snad také TK pro pacienty s neurózami, jež byly patrně prvními terapeutickými komunitami v ČR.

Když pak autor popisuje konkrétní zařízení TK Mýto opět si kladu otázku, co vše z uvedených podkladů je nutné pro cíl práce uvést. Domnívám se, že výpis všech povinností jednotlivých služeb (uvedených ještě ve sloupci opticky navyšujícím objem textu) včetně podrobností (slepícím se dávná zrní a tráva) patří – pokud vůbec – max. do příloh.

K praktické části – autor se rozhodl pro průzkum. Provádí jej dotazníkem u osmi osob. Samo o sobě uvedené šetření nepovažuji za špatné, doporučoval bych více provázat s předchozími částmi (částečně to v práci nalézám) – aby bylo vidět jak autor při studiu teorie přišel ke zkoumaným otázkám. Nevím, zda je třeba si pro dotazník osmi lidem stanovovat hypotézu a nazývat ji H1. Ani není zcela jasné, jak autor k formulaci dospěl. Volba uvedených oblastí je domnívám se správná, jejich výčet však není nutné na třech stránkách 3x opakovat. Otázky jsou uvedeny v tabulkách, jejich obsah je pod tabulkou zopakován a přepočítán někde na procenta, jinde na zlomky. Domnívám se, že při tak malém počtu mají dostatečnou vypovídající hodnotu absolutní čísla sama o sobě (že 3 z osmi jsou víc jak jedna třetina dělá údaj názornějším?). V kapitole shrnutí autor zopakuje údaje zpod tabulek a pak údaje zhodnotí. Ke zhodnocení mám následující výhrady – a) nepostřehl jsem zda je uvedeno, zda všech 8 respondentů opustilo TK ve stejné lhůtě – může to hrát roli, b) je si autor jist, zda výpovědi může srovnávat, tj. zda např. dobré a spíše dobré je pro všechny účastníky podobně vnímané (domnívám se, že při desítkách účastníků to nehraje takovou roli, ale když v tak mizivém počtu přepočítává na procenta, tak to věc může zkreslit); c) nejpodstatnější – domnívám se, že autor místy data nesprávně interpretuje – pokud uvádí, že zjistil, že u klientů „dochází k obnově sociálních dovedností“ - domnívám se, že zjistil pouze to, že oni mu něco napsali. Aby mohl tvrdit, že „došlo k obnově dovedností“ nebo na jiném místě že „byl prokázán pozitivní vliv na klienty“ bylo by třeba mít věc potvrzenou/ověřenu ještě jinak. V závěru práce autor uvádí, že by „za uvedení...stálo třeba popsat rituály komunity či se věnovat některým oddílům více. Bylo ale nutné upřednostnit věci podstatnější....“ - souhlasím s autorem, že by stálo zato věnovat se některým oddílům více – zajímalo by mě kterým autor soudí? A prosím o vysvětlení kriteria upřednostňování – dle kterého dal přednost uvedeným detailům (krmení pro slepice) před rituály komunity. V seznamu užití literatury občas autor nedodržel abecední pořádek; pokud uvádí Zákon o sociálních službách, proč dvě znění, logické by bylo uvést pouze nejnovější (leda by byla právě podstatná pro smysl práce změna ke které mohlo mezi dvěma daty dojít). Přes uvedené připomínky práci doporučuji k obhajobě.

Alois Křišťan

duben 2013